

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

Zaaknummer: Z/20/043252/289483
Datum collegebesluit: n.v.t.
Datum commissievergadering: donderdag 10 februari 2022
Datum raadsvergadering: donderdag 17 februari 2022

Soort Voorstel: Adviesnota
Onderwerp: Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht'
Portefeuillehouder: Wethouder Spil
Programma:

Kernboodschap: Sinds 1993 zijn bedrijven en instellingen met een bepaald jaarlijks energieverbruik, verplicht om alle energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. De gemeente is verplicht erop toe te zien dat bedrijven maatregelen nemen en te handhaven als ze dat niet doen. De Rekenkamercommissie (RKC) heeft onderzocht of gemeente Voorschoten voldoende toeziet en handhaaft. Uit het rapport blijkt dat het toezicht en de handhaving beter kunnen. De RKC doet een aantal aanbevelingen om het toezicht en de handhaving te verbeteren.

Bijlagen: Rapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht' d.d. 4 mei 2020.

Beslispunten De volgende aanbevelingen uit het rapport over te nemen:

1. Intensiveer toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Want dit leidt structureel tot minder CO₂-uitstoot en tot kostenbesparing voor de bedrijven en instellingen in uw gemeente. Mogelijk vergt het extra inzet van uw omgevingsdienst.
2. Betrek energie(besparing) bij de risicoanalyses, beleidsuitgangspunten en prioritering van het milieutoezicht. Stel de beleidsuitgangspunten en prioritering vast in de gemeenteraad. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
3. Spreek met uw omgevingsdienst kritieke prestatie-indicatoren af die inhoudelijk inzicht geven in de resultaten van controles. Vraag tijdige en inzichtelijke rapportages en bespreek deze met hen. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria VTH.
4. Zorg ervoor dat uw omgevingsdienst toezicht en handhaving op energie op dezelfde wijze uitvoert als op andere milieuaspecten, zoals bodembescherming of de opslag van gevaarlijke stoffen. Hanteer daarbij

de landelijke handhavingsstrategie.

Relatie met:

- Agendapunt: *(bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)*
- Toezegging:
- Amendement/motie:
- Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht'

Samenvatting

In de periode oktober 2019 tot maart 2020 heeft de Rekenkamercommissie (RKC) onderzoek gedaan naar toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht bij bedrijven en instellingen. Sinds 1993 zijn bedrijven en instellingen met een bepaald jaarlijks energieverbruik, verplicht om alle energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. De gemeente is verplicht erop toe te zien dat bedrijven maatregelen nemen en te handhaven als ze dat niet doen.

Het doel van het verkennend onderzoek was inzicht te krijgen in:

- de opdrachtverlening van de gemeenten aan de omgevingsdiensten voor toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht;
- het toezicht op de energiebesparingsplicht en de handhaving ervan door de omgevingsdiensten;
- de verslaglegging hierover van de omgevingsdiensten aan de gemeenten;
- de reactie van de gemeenten op deze verslaglegging.

Het onderzoek heeft tot de volgende bevindingen geleid:

- De gemeenten sturen niet actief op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Zij missen daardoor een belangrijke kans op meer energiebesparing en verduurzaming.
- Dit komt omdat de gemeenten onvoldoende aandacht hebben voor energiebesparing bij bedrijven en instellingen. De aandacht voor energie en duurzaamheid beperkt zich in concrete zin tot woningbouw, duurzame energie en gemeentelijk vastgoed.
- Het door de omgevingsdiensten uitgevoerde toezicht is vooral stimulerend van aard. Maar zij handhaven nog niet bij overtredingen van de energiebesparingsplicht.
- De omgevingsdiensten rapporteren nauwelijks aan de gemeenten over de resultaten van controles en overtredingen van de energiebesparingsplicht.
- Jaarlijkse werkplannen en inhoudelijke rapportages van de omgevingsdiensten worden veelal informatief aan de gemeenteraden gestuurd. In Oegstgeest blijft zelfs het werkplan achterwege voor de gemeenteraad.
- Omgevingsdiensten hebben een onvolledig beeld van de bedrijven en instellingen waarop de energiebesparingsplicht van toepassing is.

Als gevolg van de bevindingen doet de RKC de volgende aanbevelingen aan de gemeenteraad:

1. Intensiveer toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Want dit leidt structureel tot minder CO₂-uitstoot en tot kostenbesparing voor de bedrijven en instellingen in uw gemeente. Mogelijk vergt het extra inzet van uw omgevingsdienst.
2. Betrek energie(besparing) bij de risicoanalyses, beleidsuitgangspunten en prioritering van het milieutoezicht. Stel de beleidsuitgangspunten en prioritering vast in de gemeenteraad. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
3. Spreek met uw omgevingsdienst kritieke prestatie-indicatoren af die inhoudelijk inzicht geven in de resultaten van controles. Vraag tijdige en inzichtelijke rapportages en bespreek deze met hen. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria VTH.

4. Zorg ervoor dat uw omgevingsdienst toezicht en handhaving op energie op dezelfde wijze uitvoert als op andere milieuaspecten, zoals bodembescherming of de opslag van gevaarlijke stoffen. Hanteer daarbij de landelijke handhavingsstrategie.

Behandeling in 2020

In de commissie Wonen, Ruimte en Groen (WRG) van 20 mei 2020 heeft de RKC samen met de heer Kramer van onderzoeksbureau Adromi het rapport toegelicht. In de commissie WRG van 10 september 2020 heeft de commissie het rapport inhoudelijk besproken.

De commissie vindt de bevindingen in het rapport zorgelijk, maar erkent ook dat ondernemers wel reeds maatregelen hebben getroffen of daarvoor plannen hebben. Men herkent dat de controle op de maatregelen en de opvolging van de controles belangrijk is, maar heeft ook vraagtekens bij het intensiveren van controles in deze Corona-tijd. Daarnaast zijn er vragen over de toename in kosten die intensivering van de controle met zich meebrengt. In het rapport (niet door de RKC) wordt aanbevolen om werkplannen van de Omgevingsdienst in de raad te bespreken en zo de raad in staat te stellen kaders of aandachtspunten mee te geven. De commissie wil door het college geïnformeerd worden, maar niet op detaillistisch niveau. De commissie oordeelt dat de aanbevelingen waardevol zijn, maar heeft aarzeling om ze over te nemen omdat onduidelijk is welke gevolgen dit heeft, zowel procesmatig, inhoudelijk en financieel. Ook wordt een inhoudelijk standpunt van het college op de aanbevelingen gevraagd.

Daarom heeft de raad op 12 november 2020 het college de opdracht gegeven om een inhoudelijke uitwerking van het overnemen van de maatregelen op te stellen en deze voor te leggen aan de raad. Hierin kan het college ook aangeven of hij de raad adviseert een aanbeveling niet over te nemen en waarom. Op basis hiervan kan de raad alsnog een besluit nemen om de aanbevelingen al dan niet over te nemen. Eind januari 2022 heeft de raad de gevraagde informatie van het college ontvangen.

Behandeling gecombineerde commissie 10 februari 2022

Vanwege de beperkte spreektijd die sommige fracties hebben, vindt geen volledige bespreking plaats. De fracties die wel het woord voeren zijn verdeeld over de aanbevelingen. Sommigen kunnen zich vinden in de reactie van het college op de aanbevelingen en anderen weer niet. Daarom lukt het de commissie niet om een advies aan de raad te geven. Dat betekent dat de raad de bespreking vervolgt en daarna een besluit neemt over het al dan niet overnemen van de aanbevelingen. Het raadsbesluit is zodanig geformuleerd dat het eenvoudig geamendeerd kan worden.

De plaatsvervangend griffier.

Besluit

Zaaknummer: Z/20/043252/289483

De raad der gemeente Voorschoten;

Gelezen het rapport van de Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht, Verkennend onderzoek Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg, d.d. 4 mei 2020;

Gelezen informatiebrief 008 over toezicht en handhaving energiebesparingsplicht d.d. 25 januari 2022;

Gehoord de beraadslagingen in de gecombineerde commissie van 10 februari 2022,

Gelet op het door de raad aangenomen amendement 159,

besluit:

Kennis te nemen van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamercommissie en het college op te roepen deze aanbevelingen als aandachtspunten en prioriteit mee te nemen in de overleggen met de omgevingsdienst West-Holland (ODWH). En de uitkomsten en resultaten hiervan direct terug te koppelen aan de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 17 februari 2022.

de griffier,

Drs. B.J. Urban

de voorzitter,

Drs. N. Stemerink